

ZAKON

O SPOLJNOTRGOVINSKOM POSLOVANJU

("Sl. list SRJ", br. 46/92, 49/92, 16/93, 29/97, 59/98, 44/99, 53/99, 55/99, 73/2000, 23/2001)

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se spoljnotrgovinsko poslovanje koje obuhvata spoljnotrgovinski promet i obavljanje privrednih delatnosti u inostranstvu.

Član 2.

Spoljnotrgovinski promet i privredne delatnosti u inostranstvu mogu da obavljaju preduzeća i druga pravna lica, ako ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.

Bankarske i druge finansijske poslove u inostranstvu mogu da obavljaju banke u skladu sa ovim zakonom i saveznim zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje banaka, a poslove osiguranja i reosiguranja u inostranstvu - osiguravajuće i reosiguravajuće organizacije, u skladu sa ovim zakonom i saveznim zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje tih organizacija.

Član 3.

Na spoljnotrgovinsko poslovanje u oblasti naoružanja i vojne opreme primenjuju se odredbe ovog zakona, ako saveznim zakonom nije drukčije određeno.

Član 4.

Spoljnotrgovinski promet može za potrebe svoje delatnosti obavljati domaće fizičko lice koje obavlja privrednu delatnost, ako je upisano u registar kod nadležnih organa u skladu sa ovim zakonom.

Član 5.

Preduzeće i drugo pravno lice stiče pravo da obavlja spoljnotrgovinsko poslovanje danom upisa tog poslovanja u odgovarajući registar, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 5a.

Briše se.(čl. 2. Zakona - 73/2000-29)

II. USLOVI ZA VRŠENJE SPOLJNOTRGOVINSKOG PROMETA

Član 6.

Spoljnotrgovinski promet je promet robe i usluga između preduzeća i drugih pravnih lica sa sedištem u Saveznoj Republici Jugoslaviji (u daljem tekstu: Jugoslavija) i stranih pravnih i

fizičkih lica, koji se vrši na osnovu ugovora zaključenih u skladu sa domaćim propisima i međunarodnim ugovorima.

Za obavljanje spoljnotrgovinskog prometa preduzeće i drugo pravno lice je dužno da ispunjava uslove propisane saveznim zakonom kojim se uređuje njihov pravni položaj u Jugoslaviji, kao i uslove propisane međunarodnim ugovorima i aktima donetim radi njihovog izvršenja.

Spoljnotrgovinski promet predmeta naoružanja i vojne opreme mogu obavljati preduzeća i druga pravna lica koja dobiju i odobrenje saveznog organa nadležnog za poslove odbrane.

Član 7.

Briše se.(čl. 3. Zakona - 73/2000-29)

Član 8.

Preduzeće i drugo pravno lice može bez upisa u registar za obavljanje poslova spoljnotrgovinskog prometa pružati usluge stranim licima u Jugoslaviji u okviru delatnosti koju obavlja, a u inostranstvu može pružati usluge montaže opreme koju izvozi.

Član 9.

Državni organ, politička stranka i druga organizacija mogu izvršiti pojedinačan posao spoljnotrgovinskog prometa za svoje potrebe, a preduzeće i drugo pravno lice koje nije upisano u registar za obavljanje spoljnotrgovinskog prometa može da izvrši pojedinačan posao spoljnotrgovinskog prometa za svoje potrebe, odnosno da obavlja poslove spoljnotrgovinskog prometa u vezi sa njegovom delatnošću na osnovu odobrenja saveznog organa nadležnog za ekonomske odnose sa inostranstvom (u daljem tekstu: nadležni savezni organ).

Izvoz i uvoz robe iz stava 1. ovog člana obavlja se u skladu sa propisanim oblicima izvoza i uvoza.

Član 10.

Roba se može uvoziti ili privremeno uvoziti ako ispunjava uslove propisane za stavljanje u promet, odnosno za upotrebu na domaćem tržištu, a usluge u skladu sa domaćim propisima i međunarodnim ugovorima.

Roba za koju je obavezna zdravstvena, veterinarska, ekološka ili fitopatološka kontrola ili kontrola kvaliteta može se uvoziti ili privremeno uvoziti ako ispunjava propisane uslove.

Roba se ne može uvoziti ili privremeno uvoziti ako je njen promet zabranjen u zemlji iz koje se uvozi ili u zemlji u kojoj je proizvedena.

Preduzeće i drugo pravno lice ne može uvoziti opremu i trajna dobra za ličnu potrošnju ako nije u zemlji obezbedilo rezervne delove, potrošni materijal i pribor za njihovo održavanje u rokovima predviđenim propisima o stavljanju robe u promet na domaćem tržištu.

Odredbе stava 1. ovog člana ne odnose se na robu koja se uvozi ili privremeno uvozi u

slobodne i carinske zone, osim robe koja se iz zone uvozi u carinsko područje Jugoslavije.

Radi sprečavanja ugrožavanja života i zdravlja ljudi i životne sredine, Savezna vlada zabraniće uvoz i tranzit određene robe preko teritorije Jugoslavije ili propisati uslove pod kojima se takva roba može uvoziti, odnosno izvoziti, kao i zabraniti ili propisati posebne uslove uvoza korišćene opreme i motornih vozila.

Član 11.

Izvoz, odnosno uvoz izvršen je kad je roba ocarinjena i kad je prešla carinsku liniju, odnosno kad je usluga pružena. Kao dan izvoza, odnosno uvoza robe smatra se dan kad je izvršeno carinjenje robe.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, nadležni savezni organ može da izda odobrenje da se izvrši izvozno-uvozno carinjenje robe i bez prelaska robe preko carinske linije, ako se time smanjuju troškovi transporta robe, a u skladu sa propisima koji se primenjuju na izvoz i uvoz robe koja prelazi carinsku liniju.

Funkcioner koji rukovodi saveznim organom nadležnim za ekonomske odnose sa inostranstvom propisuje koji se dan smatra danom izvršenja usluga.

III. OBLICI IZVOZA I UVOZA

Član 12.

Izvoz i uvoz robe i usluga su slobodni (LB).

Radi obezbeđenja snabdevenosti domaćeg tržišta, izvoz robe može se regulisati određivanjem kvote (K).

Radi izvršavanja međunarodnih ugovora, regulisanja izvoza i uvoza naoružanja (oružja, municije, eksploziva, reproduktionog materijala za proizvodnju eksploziva, kao i sportskog i lovačkog oružja i municije) i vojne opreme, izvoza i uvoza istorijskih i umetničkih dela i pojedinih plemenitih metala i strateških proizvoda, određena roba može se izvoziti i uvoziti na osnovu dozvole (D).

Savezna vlada razvrstava robu na pojedine oblike uvoza i izvoza.

Uvoz rezervnih delova za održavanje uvezene opreme, odnosno delova uvezene opreme i trajnih potrošnih dobara je slobodan.

Uvoz opasnih otpadnih materija je zabranjen.

Dozvolu iz stava 3. ovog člana izdaje nadležni savezni organ.

Član 13.

Savezna vlada utvrđuje kvote za izvoz robe prema tar. brojevima i tar. oznakama Carinske tarife, po vrednosti, odnosno po količini i dinamiku izvoza za period od godinu dana, najdocnije

do 30. novembra tekuće godine za narednu godinu.

Savezna vlada propisuje uslove, kriterijume i postupak odobravanja kvota, na osnovu kojih nadležni savezni organ izdaje rešenje o dodeli kvote.

Član 14.

Korišćenje kvote prati savezni organ nadležan za carinske poslove i o tome obaveštava nadležni savezni organ.

Član 15.

Briše se.(čl. 3. Zakona - 23/2001-1)

IV. POSEBNI OBLICI SPOLJNOTRGOVINSKOG PROMETA

Član 16.

Uvoz opreme i drugih osnovnih sredstava, kao i materijala za izgradnju objekta, koji predstavljaju ulog stranog lica ili povećanje tog uloga, vrši se slobodno, u skladu sa ugovorom o osnivanju preduzeća i drugog pravnog lica, odnosno ugovorom o ulaganju u preduzeće i drugo pravno lice.

Član 17.

Preduzeće i drugo pravno lice, u okviru svoje proizvodne delatnosti, može sa stranim licem - proizvođačem zaključiti ugovor o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji na osnovu odobrenja nadležnog saveznog organa. Odobrenje se može dati ako je ugovor zaključen u pismenom obliku sa rokom trajanja od najmanje tri godine, ako je vrednost izvoza po tom ugovoru najmanje jednaka vrednosti uvoza i ako se razmenjuju reprodukcioni materijal, poluproizvodi, delovi sklopova, sklopovi i gotovi proizvodi u istorodnoj proizvodnji, a radi specijalizacije te proizvodnje.

Plaćanje i naplaćivanje po osnovu međusobnih isporuka po ugovoru iz stava 1. ovog člana vrši se saglasno saveznom zakonu kojim se uređuje devizno poslovanje.

Na osnovu ugovora iz stava 1. ovog člana roba se izvozi, odnosno uvozi slobodno, u skladu sa odobrenjem iz tog stava.

Ugovor iz stava 1. ovog člana i njegove izmene i dopune podnose se nadležnom saveznom organu u roku od 30 dana od dana zaključenja, odnosno od dana njegovih izmena ili dopuna, u originalu i overenom prevodu, sa specifikacijom robe koja se izvozi i uvozi, i to zbirnu i po godinama za vreme trajanja ugovora. Uz ugovor se podnosi i ekonomsko-tehničko-tehnološki elaborat.

Funkcioner koji rukovodi nadležnim saveznim organom bliže propisuje šta naročito treba da sadrži ugovor i ekonomsko-tehničko-tehnološki elaborat iz ovog člana.

Član 18.

Preduzeće i drugo pravno lice može, na osnovu odobrenja nadležnog saveznog organa, zaključivati ugovore o izvozu robe i usluga koji se naplaćuju uvozom robe i usluga u istoj vrednosti (u daljem tekstu: kompenzacioni poslovi).

Nadležni savezni organ odobrava kompenzacioni posao ako se izvoz u zemlje sa platnobilansnim teškoćama ne može naplatiti u devizama, ako se izvozom robe i usluga plaća uvoz energetskih i drugih sirovina i reprodukcionog materijala, uvoz ili zakupnina opreme koja je u funkciji izvoza ili uvoz robe od značaja za snabdevanje domaćeg tržišta.

Izvoz i uvoz robe u okviru kompenzacionog posla vrši se u skladu sa propisanim oblicima izvoza i uvoza.

Savezna vlada propisuje bliže uslove, način i rokove pod kojima se poslovi iz stava 1. ovog člana mogu zaključivati.

Član 19.

Preduzeće i drugo pravno lice može kupovati robu u inostranstvu radi prodaje u inostranstvu, a kupljenu i uvezenu, odnosno privremeno uvezenu robu može ponovo izvoziti na osnovu odobrenja nadležnog saveznog organa.

U slučaju kupovine robe u inostranstvu, uvoza te robe i izvoza iste količine robe iz istog tarifnog broja Carinske tarife izvoz i uvoz su slobodni.

Plaćanje i naplata po poslovima iz stava 1. ovog člana mogu se odobriti i uvozom robe, pod uslovima iz člana 18. ovog zakona.

Poslove iz stava 1. ovog člana odobrava nadležni savezni organ, a finansijske transakcije u vezi sa tim poslovima - savezni organ nadležan za poslove finansija, odnosno Narodna banka Jugoslavije.

Nadležni savezni organi i Narodna banka Jugoslavije odobravaju poslove iz ovog člana ako su ti poslovi u skladu sa zaključenim trgovinskim i međunarodnim ugovorima, ako se njima ne remeti redovan izvoz robe, ako se obezbeđuje zapošljavanje slobodnih domaćih proizvodnih kapaciteta, kao i ako se obezbeđuje povećanje priliva deviza koje su predmet kupoprodaje na deviznom tržištu, smanjivanje dospelog, a nenaplaćenog potraživanja Jugoslavije sa određenim zemljama i uravnoteženja razmene sa zemljama sa kojima su zaključeni sporazumi o uravnoteženoj razmeni robe i usluga.

Savezna vlada propisuje bliže uslove i način odobravanja, prijavljivanja, evidencije i kontrole poslova iz stava 1. ovog člana.

Član 20.

Malogranični promet vrši se u pograničnom i susednom prekomorskom području u skladu sa ovim zakonom, zaključenim međudržavnim ugovorima i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Pod pograničnim i susednim prekomorskim područjem, u smislu ovog zakona, podrazumeva se područje određeno međudržavnim ugovorom.

Ako međudržavnim ugovorom nije određeno područje iz stava 2. ovog člana, to područje na teritoriji Jugoslavije određuje Savezna vlada.

Izvoz i uvoz robe i usluga u malograničnom prometu može da obavlja preduzeće i drugo pravno lice koje je upisano u registar za tu vrstu poslova, koje ima sedište ili predstavništvo na području iz st. 2. i 3. ovog člana, ako međudržavnim ugovorom nije drukčije određeno.

Savezna vlada može predvideti mere podsticaja malograničnog prometa (bescarinsku razmenu, zajedničko osnivanje slobodnih zona i sl) pod uslovima uzajamnosti.

U okviru malograničnog prometa roba se izvozi i uvozi u skladu sa propisanim oblicima izvoza i uvoza.

Član 21.

Po međunarodnim sajamskim kompenzacionim poslovima robu može izvoziti i uvoziti preduzeće i drugo pravno lice koje je upisano u registar za obavljanje poslova spoljnotrgovinskog prometa, u okviru ukupne vrednosti izvoza i uvoza koju za pojedine sajmove svake godine utvrđuje Savezna vlada, a Privredna komora Jugoslavije u okviru te vrednosti utvrđuje liste robe za izvoz i uvoz.

Po međunarodnim sajamskim kompenzacionim poslovima roba se izvozi i uvozi u skladu sa propisanim oblicima izvoza i uvoza.

V. USLUGE U SPOLJNOTRGOVINSKOM PROMETU

Član 22.

Usluge u spoljnotrgovinskom prometu mogu da obavljaju preduzeća i druga pravna lica upisana u registar za obavljanje tih usluga, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Uslugama u spoljnotrgovinskom prometu smatraju se naročito: izvođenje investicionih radova u inostranstvu i ustupanje investicionih radova stranom licu u zemlji, usluge međunarodnog transporta robe i putnika, pomorsko-tehničke usluge na moru i podmorju i druge usluge koje su u vezi sa međunarodnim transportom (međunarodna špedicija, skladištenje i aerodromske usluge, agencijske usluge u transportu i sl), ugostiteljske i turističke usluge, poštansko-telefonsko-telegrafske i druge telekomunikacione usluge, usluge kontrole kvaliteta i kvantiteta u izvozu i uvozu robe, naučnoistraživačke, istraživačko-razvojne i usluge pružanja i korišćenja informacija i znanja u privredi i nauci, usluge atestiranja i druge usluge u skladu sa prihvaćenom klasifikacijom i nomenklaturom.

Član 23.

Preduzeće i drugo pravno lice koje izvodi investicione radove u inostranstvu može, bez uvoza u Jugoslaviju, kupovati u inostranstvu opremu za izvođenje tih radova, deo opreme i materijal koji se ugrađuju u izvezenu opremu, odnosno u objekat koji se gradi u inostranstvu.

Preduzeće i drugo pravno lice koje izvodi investicione radove u inostranstvu može uvoziti deo opreme i materijal za ugradnju u opremu koju izvozi u inostranstvo radi izvođenja investicionih radova.

Na kupovinu opreme, dela opreme i materijala iz st. 1. i 2. ovog člana ne primenjuju se propisi koji se odnose na uvoz te opreme i materijala u Jugoslaviju.

Član 24.

Preduzeće i drugo pravno lice koje izvodi investicione radove u inostranstvu može osnovna sredstva i rezervne delove za ta sredstva, koja je nabavilo i koristilo za izvršenje poslova iz ugovora o izvođenju investicionih radova u inostranstvu, slobodno uvesti u Jugoslaviju.

Preduzeće i drugo pravno lice je dužno da, prilikom uvoza sredstava i rezervnih delova iz stava 1. ovog člana, pored dokaza o nabavci, podnese i izjavu ovlašćenog lica da su ta sredstva korišćena u inostranstvu za izvođenje investicionih radova.

Ako preduzeće i drugo pravno lice zadrži, odnosno otpiše u inostranstvu osnovna sredstva koja koristi za izvođenje investicionih radova u inostranstvu, dužno je da o tome, uz konačan obračun radova, službi nadležnoj za platni promet i finansijski nadzor dostavi odluku poslovnog organa.

Član 25.

Izvođenje investicionih radova, odnosno izvođenje pojedinih radnji na investicionom objektu u Jugoslaviji (u daljem tekstu: investicioni radovi u Jugoslaviji), može se ustupiti stranom izvođaču na osnovu prethodno održanog javnog nadmetanja ili izvršenog prikupljanja ponuda određenog najmanjeg broja ponuđača, u skladu sa propisima kojima se uređuje javno nadmetanje i prikupljanje ponuda.

Član 26.

Uslove za ustupanje izvođenja investicionih radova u Jugoslaviji stranom izvođaču utvrđuje investitor, kao i visinu, odnosno oblik kaucije koja se obavezno polaže za učešće na javnom konkursu.

Radovi iz stava 1. ovog člana mogu se ustupiti ako strani izvođač:

- 1) podnese garanciju banke za naknadu štete koju bi investitor mogao pretrpeti zbog neurednog ispunjenja ugovora od strane izvođača;
- 2) prihvati primenu jugoslovenskih standarda, tehničkih normativa i normi kvaliteta, odnosno primenu međunarodnih standarda, tehničkih normativa i normi kvaliteta ili standarda stranih država, ako za određeni proizvod, proizvodnju, uslugu, odnosno radove nisu doneti propisi, jugoslovenski standardi, tehnički normativi i norme kvaliteta o čemu se pribavlja potvrda organizacije nadležne za poslove standardizacije, koja je dužna da izda tu potvrdu u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva;
- 3) angažuje domaće izvršioce, a rukovodilac radova i stručnjaci neophodni za izvršenje tih

radova mogu biti i strani državljani.

Član 27.

Ugovor o izvođenju investicionih radova u inostranstvu, odnosno ugovor o izvođenju investicionih radova u Jugoslaviji zaključuje se u pismenom obliku i upisuje se u poseban registar koji vodi nadležni savezni organ.

Ugovor iz stava 1. ovog člana, izmene i dopune tog ugovora i prestanak važenja ugovora prijavljuje se u roku od 30 dana od dana potpisivanja, dana nastale promene, odnosno od dana prestanka važenja ugovora.

Funkcioner koji rukovodi nadležnim saveznim organom bliže propisuje šta naročito treba da sadrži ugovor iz stava 1. ovog člana.

Član 28.

Preduzeće i drugo pravno lice upisano u sudski registar za poslove međunarodne špedicije može organizovati otpremanje i dopremanje robe u međunarodnom saobraćaju u svoje ime i po nalogu i za račun komitenta i zaključivati ugovore o prevozu, utovaru, istovaru, pretovaru, sortiranju, pakovanju, uskladištenju i osiguranju robe, organizovati prevoz različitim prevoznim sredstvima, zastupati i vršiti poslove u vezi sa carinjenjem robe, osiguranjem povlastica i refakcija od vozara, ispostavljati i pribavljati transportna i druga dokumenta i vršiti druge poslove u vezi sa špediterskim uslugama u spoljnotrgovinskom prometu.

Član 29.

Preduzeće i drugo pravno lice upisano u sudski registar za međunarodni transport robe i putnika može prevoziti robu i putnike u međunarodnom železničkom, drumskom, pomorskom, vazdušnom, rečnom i jezerskom saobraćaju, ugovarati i servisirati i opravljati transportna sredstva i delove.

Član 30.

Preduzeće i drugo pravno lice upisano u sudski registar za obavljanje pomorsko-tehničkih i istraživačkih usluga na moru i podmorju može ugovarati i vršiti vađenje potonulih stvari i njihovo dopremanje na obalno odredište, istraživanje nafte i mineralnih dobara sa dna mora, ugovarati i organizovati postavljanje platformi za eksploataciju nafte i mineralnih dobara iz podmorja, kao i ugovarati i vršiti snabdevanje tih platformi rezervnim delovima, hranom za posadu i drugim potrebama.

Član 31.

Preduzeće i drugo pravno lice upisano u sudski registar za međunarodne saobraćajno-agencijske poslove može zastupati i posredovati u prevozu robe i putnika u međunarodnom saobraćaju i vršiti druge poslove u vezi sa tim prevozom.

Poslovima iz stava 1. ovog člana smatraju se naročito: obezbeđenje mesta u prevoznom sredstvu za robu komitenta, obezbeđenje potrebne količine robe za prevozno sredstvo komitenta, obezbeđenje sredstava za prevoz robe i putnika, prodaje voznih isprava i drugi poslovi u vezi sa

zastupanjem i posredovanjem u međunarodnom saobraćaju.

Preduzeće i drugo pravno lice iz stava 1. ovog člana zaključuje ugovor o međunarodnim saobraćajno-agencijskim poslovima u ime i za račun komitenta ili samo posreduje pri zaključivanju tih ugovora.

Član 32.

Preduzeće i drugo pravno lice upisano u sudski registar za vršenje turističkih poslova sa inostranstvom može pružati usluge stranim licima, a naročito: ugostiteljske usluge (smeštaj, ishrana i dr), turističko-agencijske usluge, organizovati turistička putovanja i izlete u Jugoslaviji i u inostranstvu, organizovati posete kulturnim, privrednim, sportskim ili drugim priredbama, organizovati sportski lov i ribolov, iznajmljivati motorna vozila i plovila, prihvatati, čuvati i održavati strana plovila, pružati usluge igara na sreću, kao i usluge turističkih putovanja i izlete u inostranstvo domaćim licima.

Pod uslugama iz stava 1. ovog člana podrazumevaju se i usluge kongresnog i zdravstveno-rekreativnog turizma, kao i saobraćajne usluge u međunarodnom turističkom prometu.

Član 33.

Preduzeće i drugo pravno lice upisano u sudski registar za snabdevanje prevoznih sredstava može snabdevati strana prevozna sredstva i domaća prevozna sredstva koja saobraćaju na inostranim relacijama gorivom, mazivom, rezervnim delovima, industrijskom i drugom robom, kao i snabdevati njihove posade i putnike industrijskom i drugom robom.

Preduzeće i drugo pravno lice upisano u sudski registar za pružanje lučkih usluga može pružati usluge prihvatanja i otpreme brodova i putnika, čuvanje brodova i tereta, pretovara i uskladištenja robe, snabdevanja stranih transportnih sredstava, iznajmljivanje transportnih sredstava i opreme i druge usluge.

Usluge uskladištenja robe mogu se pružati u železničkim stanicama i u ostalim mestima međunarodnog saobraćaja, kao i u drugim javnim skladištima.

Pod uslugama uskladištenja robe podrazumevaju se naročito prihvatanje, čuvanje i sortiranje robe, izdavanje skladišnica i drugi poslovi u vezi sa robom po nalogu stranog lica, kao što su tovar, istovar, obavljanje carinskih formalnosti i osiguranje robe.

Preduzeće i drugo pravno lice upisano u sudski registar za pružanje aerodromskih usluga može naročito prihvatiti i otpremati stranu robu i putnike u vazdušnom saobraćaju, pružati usluge pri sletanju i preletanju stranih vazduhoplova, prihvatiti, snabdevati i otpremiti te vazduhoplove.

Član 34.

Preduzeće i drugo pravno lice upisano u sudski registar za organizovanje međunarodnih sajmovea može priređivati sajmove, izložbe i druge oblike prikazivanja privrednih i drugih delatnosti u Jugoslaviji i inostranstvu i pružati druge usluge u oblasti organizovanja međunarodnih sajmovea.

Preduzeće i drugo pravno lice koje nije upisano u sudski registar za organizovanje

međunarodnih sajmova u Jugoslaviji i inostranstvu može učestvovati na međunarodnim sajmovima, izložbama i drugim oblicima prikazivanja privrednih i drugih delatnosti, a može izlagati sopstvene proizvode samo ili u saradnji sa drugim preduzećima u inostranstvu.

Član 35.

Preduzeće i drugo pravno lice upisano u sudski registar za poslove kontrole kvaliteta i kvantiteta robe u međunarodnom prometu vrši tu kontrolu prvenstveno radi utvrđivanja da kvalitet, kvantitet i druga svojstva robe ispunjavaju uslove iz ugovora zaključenog između kupca i prodavca robe, a može vršiti i propisane ili uobičajene delatnosti u vezi s tom kontrolom, kao što su: kontrola pakovanja i otpremanja robe, kontrola utovara, istovara, pretovara, transporta i slaganja robe u transportno sredstvo, kontrola skladišnog prostora, kontrola transportnih sredstava, vršenje ekspertiza i dr.

Preduzeće i drugo pravno lice koje vrši kontrolu kvaliteta, kvantiteta i drugih svojstava robe u međunarodnom prometu odgovorno je za tačnost podataka sadržanih u ispravi koju je u vršenju te kontrole izdalo korisniku usluge.

Član 36.

Preduzeće i drugo pravno lice registrovano za pružanje naučnoistraživačkih i istraživačko-razvojnih usluga, odnosno registrovana naučnoistraživačka organizacija može zaključivati ugovor sa stranim licem za izvođenje naučnoistraživačkog projekta ili dela projekta, za obuku kadrova, obavljanje konsalting poslova i drugih sličnih usluga u okviru realizacije međunarodnih naučnoistraživačkih projekata.

Član 37.

Preduzeće i drugo pravno lice može sa stranim licem zaključiti ugovor o zastupanju stranih lica u Jugoslaviji, ugovor o prodaji strane robe sa konsignacionih skladišta u zemlji i pružanju usluga održavanja uvezene opreme i trajnih dobara za ličnu potrošnju.

Ugovori iz stava 1. ovog člana zaključuju se u pismenom obliku i upisuju se u registar koji vodi nadležni savezni organ ako su ispunjeni propisani uslovi.

Preduzeće i drugo pravno lice iz stava 1. ovog člana - generalni zastupnik, ili konsignater, dužno je da obezbedi servis, potrošni materijal, pribor i rezervne delove za održavanje uvezene opreme i trajnih dobara za promet robe na domaćem tržištu, a najmanje tri godine.

Preduzeće i drugo pravno lice iz stava 4. ovog člana može pružanje usluga servisiranja poveriti drugom preduzeću, drugom pravnom licu ili domaćem fizičkom licu iz člana 4. ovog zakona.

Preduzeće i drugo pravno lice koje se bavi pružanjem usluga u spoljnotrgovinskom prometu može, bez upisa u sudski registar za zastupanje stranih lica, zastupati strana lica za iste vrste uslužnih delatnosti koje obavlja u spoljnotrgovinskom prometu.

Bliže uslove za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana propisuje Savezna vlada.

Član 38.

Robu iz slobodnih carinskih prodavnica može prodavati preduzeće i drugo pravno lice koje sa stranim licem ili njegovim zastupnikom u Jugoslaviji, za robu koja je predmet generalnog zastupanja, ima zaključen ugovor o prodaji robe u slobodnoj carinskoj prodavnici.

Preduzeće i drugo pravno lice iz stava 1. ovog člana može u slobodnoj carinskoj prodavnici, pored strane robe, prodavati i robu domaće proizvodnje.

Roba iz slobodnih carinskih prodavnica može se prodavati stranim i domaćim fizičkim licima. Savezna vlada može odrediti robu koja se ne može prodavati u slobodnim carinskim prodavnicama.

Na smeštaj robe u slobodne carinske prodavnice primenjuju se propisi o privremenom uvozu robe.

Član 39.

Preduzeće i drugo pravno lice može, radi obavljanja privrednih delatnosti u slobodnoj i carinskoj zoni, slobodno uvoziti i izvoziti robu i usluge u zonu i snabdevati prevozna sredstva u međunarodnom saobraćaju.

Roba se iz slobodne i carinske zone, radi njenog oplemenjivanja, može privremeno unositi slobodno, uz poseban carinski nadzor do vraćanja oplemenjene robe u zonu, odnosno do njenog izvoza.

Na uvoz robe iz slobodne i carinske zone, odnosno na izvoz robe u slobodnu i carinsku zonu primenjuju se odredbe člana 12. ovog zakona.

Na privremeni izvoz u slobodnu i carinsku zonu i privremeni uvoz iz slobodne i carinske zone u carinsko područje Jugoslavije primenjuju se odredbe čl. 44. i 46. ovog zakona.

Član 40.

Savezna vlada može odrediti vrste usluga i uslove pod kojima strana lica mogu obavljati uslužne delatnosti u Jugoslaviji, a može im ograničiti obavljanje uslužnih delatnosti radi bezbednosti zemlje, zaštite života i zdravlja ljudi i životne sredine, radi zaštite i razvoja domaćih uslužnih kapaciteta. Pojedine uslužne delatnosti mogu se obavljati pod uslovima uzajamnosti.

Strana lica koja obavljaju uslužne delatnosti u Jugoslaviji dužna su da se pridržavaju domaćih propisa, međunarodnih ugovora i profesionalnih kodeksa.

Član 41.

Strano lice može otvoriti predstavništvo u Jugoslaviji u oblasti proizvodnje, prometa robe i uslužnih delatnosti, bankarstva i osiguranja.

Predstavništvo iz stava 1. ovog člana može preduzimati prethodne i pripreme radnje u vezi sa zaključivanjem ugovora, ali ne može zaključivati ugovor o spoljnotrgovinskom prometu.

Savezna vlada propisuje bliže uslove za otvaranje i rad predstavništva stranih lica u Jugoslaviji.

Član 42.

Strani izlagači mogu na međunarodnim sajmovima u Jugoslaviji prodavati svoje eksponate za dinare do iznosa troškova izlaganja na sajmu, carina i drugih uvoznih dažbina.

Funkcioner koji rukovodi saveznim organom nadležnim za ekonomske odnose sa inostranstvom bliže propisuje koji troškovi se mogu plaćati dinarima iz stava 1. ovog člana.

VI. PRIVREMENI IZVOZ I UVOZ

Član 43.

Radi pružanja usluga stranim licima i korišćenja usluga stranih lica i u drugim slučajevima kad se roba izvozi, odnosno uvozi sa obavezom vraćanja u određenom roku, u istom ili promenjenom stanju, roba se može privremeno izvoziti, odnosno privremeno uvoziti.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, carinarnica može odobriti izvoz, odnosno uvoz robe dobijene preradom, obradom ili doradom i pre privremenog uvoza, odnosno izvoza reprodukcionog materijala potrebnog za proizvodnju te robe, osim poljoprivrednih proizvoda.

Carinarnica odobrava privremeni uvoz i izvoz robe iz st. 1. i 2. ovog člana na način, po postupku i pod uslovima propisanim saveznim zakonom i propisima donetim na osnovu zakona.

Privremeno izvezena roba mora se vratiti u Jugoslaviju ili definitivno izvesti, a privremeno uvezena roba mora se vratiti u inostranstvo ili definitivno uvesti i ocariniti po propisima kojima se uređuje izvoz, uvoz, carinjenje te robe, kao i rokovi privremenog izvoza i uvoza.

Član 44.

Preduzeće i drugo pravno lice može privremeno izvoziti, odnosno uvoziti u zakup opremu radi korišćenja u proizvodnji i radi pružanja usluga.

Ugovor o zakupu obavezno sadrži rok trajanja zakupa, a može se predvideti da po isteku ugovornog roka zakupac trajno zadrži privremeno izvezenu, odnosno uvezenu opremu - lizing.

Ugovorom o zakupu, odnosno lizingu prenosi se pravo korišćenja opreme uvezene u zakup uz plaćanje naknade (zakupnine), a može se predvideti i obaveza zakupodavca da zakupcu obezbedi nesmetano korišćenje, održavanje i tehničko-tehnološko unapređenje opreme, kao i zamena uvezene opreme novom tehničko-tehnološki savršenijom opremom za vreme trajanja roka zakupa.

Carinarnica, u skladu sa propisanim oblikom izvoza, odnosno uvoza i pod uslovima propisanim saveznim zakonom i propisima donetim na osnovu njega, odobrava privremeni izvoz, odnosno privremeni uvoz opreme u zakup, odnosno lizing.

Član 45.

Na robu koja se privremeno izvozi, odnosno uvozi ne primenjuju se odredbe čl. 12, 48. i 49. ovog zakona, osim ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Privremeno izvezena, odnosno uvezena roba može se upotrebiti samo za namene za koje je privremeno izvezena, odnosno uvezena.

Član 46.

Preduzeće i drugo pravno lice može da obavlja poslove oplemenjivanja robe (preradu, doradu i obradu) stranog lica ili preduzeća koje obavlja poslove reeksporta, odnosno može dati na oplemenjivanje robu stranom licu.

Poslovi iz stava 1. ovog člana mogu da se vrše u više faza i da ih obavlja više preduzeća i drugih pravnih lica, odnosno stranih lica.

Preduzeće i drugo pravno lice može, na osnovu odobrenja nadležnog saveznog organa, uslugu oplemenjivanja platiti, odnosno naplatiti u robi koja je data na oplemenjivanje, odnosno koja je oplemenjena. Na izvoz i uvoz robe kojom se plaća, odnosno naplaćuje usluga oplemenjivanja primenjuju se propisi kojima se uređuje izvoz, odnosno uvoz te robe.

Član 47.

Savezna vlada određuje vrstu i namenu privremenog izvoza i uvoza, rokove privremenog izvoza i uvoza po namenama, a može odrediti koja se roba ne može privremeno izvoziti i uvoziti.

VII. OSTALE ODREDBE O IZVOZU I UVOZU

Član 48.

Preduzeće i drugo pravno lice može uvoziti robu na osnovu prethodno održanog javnog nadmetanja, prikupljanja ponuda ili neposredne pogodbe.

Javno nadmetanje i prikupljanje ponuda objavljuje se u javnom glasilu, a na njemu mogu da učestvuju strana i domaća lica.

Pod uvozom na osnovu prethodno održanog javnog nadmetanja podrazumeva se i kupovina robe na robnim berzama.

Savezna vlada određuje vrstu, vrednost, odnosno količinu robe koja se obavezno uvozi na osnovu prethodno održanog javnog nadmetanja ili na osnovu izvršenog prikupljanja ponuda određenog najmanjeg broja ponuđača i propisuje postupak javnog nadmetanja i prikupljanja ponuda.

Član 49.

Ako je ugovorom sa stranim licem ili međunarodnim ugovorom predviđeno da robu koja se izvozi ili uvozi treba da prate određena uverenja, odnosno overene isprave za čije izdavanje zakonom nije određen drugi organ, ta uverenja, odnosno isprave izdaje, odnosno overava Privredna komora Jugoslavije, na način koji utvrdi svojim aktom.

Ako propisi zemlje u kojoj će se upotrebiti uverenja, odnosno isprave iz stava 1. ovog člana predviđaju overu tih uverenja, odnosno isprava od strane državnih organa, tu overu vrši savezni organ nadležan za inostrane poslove.

Savezna vlada propisuje način izdavanja uverenja i overavanja isprava koje prate robu pri izvozu ili uvozu, šta se smatra robom domaćeg porekla, u kojim slučajevima je potrebno pribaviti uverenja o poreklu robe koja se izvozi ili uvozi i određuje carinski ili drugi organ koji ta uverenja izdaje.

Član 50.

Preduzeće i drugo pravno lice može u okviru zaključenih ugovora o izvozu i uvozu izvoziti i uvoziti robu radi zamene ranije isporučene robe za koju je komisijski utvrđeno da je neispravna ili da ne odgovara ugovorenim uslovima do roka predviđenog ugovorom za otklanjanje nedostataka i izvoziti i uvoziti robu kao naknadu za dugoročnu poslovnu saradnju kada je to predviđeno ugovorom.

Izvoz i uvoz robe iz stava 1. ovog člana su slobodni.

Član 51.

Nadležni savezni organ može izdati odobrenje za izvoz, odnosno uvoz robe radi zamene zbog različitih transportnih pariteta, ako je zaključen ugovor sa stranim licem i ako se time smanjuju transportni troškovi za domaće preduzeće, odnosno drugo pravno lice.

Nadležni savezni organ može izdati odobrenje za izvoz, odnosno uvoz radi zamene stare uvezene opreme tehničko-tehnološki savršenijom opremom, ako je takva mogućnost predviđena ugovorom o kupovini opreme koja se zamenjuje novom.

Roba iz st. 1. i 2. ovog člana izvozi se i uvozi u skladu sa propisanim oblicima izvoza i uvoza.

Član 52.

Preduzeće, drugo pravno lice i domaće fizičko lice iz člana 4. ovog zakona može, u vezi sa vršenjem svoje delatnosti, izvoziti robu i usluge bez naplate protivuvrednosti i uvoziti robu i usluge bez plaćanja protivuvrednosti radi reklamiranja, ispunjenja obaveza iz ugovora, ako se radi o uzorku, projektu i drugoj tehničkoj dokumentaciji koji prate izvezenu, odnosno uvezenu robu ili služe za učešće na međunarodnim javnim nadmetanjima, ako oprema svoja predstavništva u inostranstvu, ako šalje ili prima robu u humanitarne, naučno-prosvetne, kulturne, zdravstvene i socijalne svrhe, ako šalje ili prima robu kao pomoć radi otklanjanja posledica elementarnih nepogoda, ekološkog udesa i drugih oblika više sile, odnosno kad postoji uzajamnost sa odnosnom zemljom ili ako je to predviđeno međunarodnim ugovorima.

Preduzeće i drugo pravno lice upisano u sudski registar za zastupanje stranih lica može primati alate, merne instrumente i uređaje, servisna vozila i opremu koje mu šalje strano lice sa kojim je zaključilo ugovor o zastupanju, držanju konsignacionog skladišta i vršenju servisnih usluga, radi pružanja usluga u okviru zaključenog ugovora.

Pravna i fizička lica mogu slati i primati robu i primati i pružati usluge u humanitarne, naučno-

prosvetne, kulturne, zdravstvene, ekološke, socijalne, sportske, verske i druge nekomercijalne svrhe.

Predstavništva stranih lica i druge strane organizacije u zemlji mogu uvoziti osnovna sredstva i potrošnu robu koji su neophodni za njihov rad.

Izvoz i uvoz, odnosno primanje i slanje robe i primanje i pružanje usluga iz st. 1. do 4. ovog člana vrši se slobodno. Za izvoz robe bez naplate protivuvrednosti preduzeće podnosi nadležnoj carinarnici odluku ovlašćenog lica.

Izuzetno od odredaba st. 1. do 4. ovog člana, mogu se izvoziti i uvoziti i druga roba i usluge bez naplate i plaćanja protivuvrednosti na osnovu odobrenja nadležnog saveznog organa.

Nadležnoj carinarnici, uz carinsku deklaraciju, podnosi se dokaz o izvozu bez naplate, odnosno uvozu bez plaćanja protivuvrednosti.

VIII. PRIBAVLJANJE I USTUPANJE PRAVA INDUSTRIJSKE SVOJINE I ZNANJA I ISKUSTVA (KNONJ-NONJ)

Član 53.

Preduzeće i drugo pravno lice može pribavljati od stranog lica, odnosno ustupiti stranom licu pravo industrijske svojine i znanje i iskustvo.

Član 54.

Pribavljanje i ustupanje prava industrijske svojine i znanja i iskustva između preduzeća, drugih pravnih lica i stranih lica vrši se na osnovu ugovora, koji se zaključuje u pismenom obliku. Ugovorom se mogu pribavljati sva prava industrijske svojine ili deo tih prava.

Ugovor iz stava 1. ovog člana i njegove izmene i dopune prijavljuju se nadležnom saveznom organu u roku od 30 dana od dana njegovog potpisivanja i smatra se punovažnim danom upisa u registar koji vodi nadležni savezni organ.

Nadležni savezni organ upisuje ugovor iz stava 1. ovog člana u registar ako utvrdi da je ugovor zaključen u skladu sa ovim zakonom.

Nadležni savezni organ dužan je da o podnetom zahtevu donese rešenje najdocnije u roku od 30 dana od dana podnetog zahteva. Protiv tog rešenja ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Ako nadležni savezni organ ne donese rešenje u roku iz stava 4. ovog člana smatra se da je ugovor iz stava 1. ovog člana punovažan.

Član 55.

Ugovor o pribavljanju patenta i znanja i iskustva mora da sadrži:

1) obavezu davaoca patenta i znanja i iskustva da će se primenom patenta, odnosno znanja i

iskustva proizvesti roba ugovorenog kvaliteta, kao i obavezu da se za vreme važenja ugovora primaocu stavljaju na raspolaganje poboljšanja na patentu i znanju i iskustvu;

- 2) obavezu davaoca patenta i znanja i iskustva da njihovo korišćenje ne utiče štetno na život i zdravlje ljudi, odnosno stvari i životnu sredinu;
- 3) klauzulu da se stavljanjem u promet proizvoda proizvedenih po pribavljenom patentu i znanju i iskustvu ne povređuju prava trećih lica ili obavezu davaoca da će preduzeću, drugom pravnom licu i trećem licu nadoknaditi štetu nastalu u slučaju povređivanja prava trećeg lica.

Član 56.

Ugovorom o pribavljanju patenta i znanja i iskustva ne može se predvideti zabrana da:

- 1) preduzeće i drugo pravno lice primenjuje, unapređuje, dopunjuje i dalje razvija pribavljeni patent i znanje i iskustvo i da u svoje ime zaštićuje inovacije do kojih je došlo sopstvenim istraživanjem;
- 2) preduzeće i drugo pravno lice samostalno odlučuje o nabavci ili korišćenju sirovina, reprodukcijom materijala, rezervnih delova i opreme;
- 3) preduzeće i drugo pravno lice izvozi proizvode i usluge u određene zemlje, osim u zemlje u kojima davalac patenta i znanja i iskustva ima ili je dao isključivo pravo proizvodnje, odnosno vršenja usluga za iste proizvode i usluge;
- 4) patent, znanje i iskustvo, čiji je rok važnosti istekao za vreme važenja ugovora, koristi i posle prestanka ugovora, odnosno obaveza preduzeća i drugog pravnog lica da plaća naknadu za korišćenje patenta i znanja i iskustva posle prestanka ugovora.

Član 57.

Pre odlučivanja o zahtevu za upis u registar ugovora o pribavljanju prava industrijske svojine i znanja i iskustva nadležni savezni organ pribavlja:

- 1) mišljenje savezne organizacije za standardizaciju da standardi proizvoda koji će se proizvoditi po pribavljenom pravu na patent i znanje i iskustvo nisu u suprotnosti sa domaćim standardima, unifikacijom i tipizacijom, osim ako su proizvodi namenjeni izvozu;
- 2) potvrdu savezne organizacije za patente o tome da li je i na koji način odnosno pravo zaštićeno;
- 3) akt saveznog organa nadležnog za poslove rada, zdravstva i socijalne politike o puštanju u promet lekova, odnosno saveznog organa nadležnog za poslove poljoprivrede - za sredstva za zaštitu bilja, ako je ugovorena proizvodnja tih proizvoda.

IX. PRIVREMENE MERE

Član 58.

Ako nastanu poremećaji u spoljnotrgovinskoj razmeni i platnom bilansu, Savezna vlada preduzeće mere za otklanjanje tih poremećaja.

Član 59.

Ako se usled nepredviđenih okolnosti u kratkom vremenskom periodu znatno poveća uvoz određene robe ili se uvoz te robe vrši pod uslovima koji dovode do poremećaja na domaćem tržištu i nanose, ili prete da nanesu znatnu štetu domaćoj proizvodnji slične robe, Savezna vlada privremeno preduzima mere za otklanjanje nastalih poremećaja i šteta. Te mere se primenjuju za vreme neophodno za sprečavanje ili otklanjanje štete, odnosno poremećaja.

Predlog za donošenje mera iz stava 1. ovog člana mogu podneti i nadležni savezni organ, savezni organ nadležan za poslove trgovine, Privredna komora Jugoslavije, kao i zainteresovana preduzeća i pravna lica sa podacima o stvarnoj šteti koja je nastala ili može nastati i o uzročno-posledičnoj vezi između uvoza u određenim okolnostima i štete.

Pre preduzimanja mera iz stava 1. ovog člana, Savezna vlada obaveštava strane ugovornice GATT-a, s tim što će se stranama koje imaju poseban interes kao izvoznice proizvoda, pružati mogućnost za konsultacije. U hitnim slučajevima, kada bi svako odlaganje primene mera dovelo do teško otklonjive štete, Savezna vlada preduzima mere i pre konsultacija, s tim da se one obave u najkraćem roku po preduzimanju mera.

Radi sprečavanja poremećaja u snabdevanju prehrambenim proizvodima i drugim strateškim proizvodima, kao i radi zaštite iscrpljivih prirodnih izvora, Savezna vlada može preduzeti mere privremenog ograničavanja ili zabrane izvoza tih proizvoda.

Član 60.

Ako se u posebno sprovedenom postupku utvrdi da uvoz prouzrokuje štetu ili postoji opasnost od nastanka štete za domaću proizvodnju (damping) nadležni savezni organ propisuje antidampinšku dažbinu.

Smatra se da postoji damping kada se neka roba uvozi po ceni koja je niža od njene normalne vrednosti pri čemu izaziva ili prete da izazove ozbiljnu štetu postojećoj domaćoj proizvodnji ili ako bi takav uvoz znatno usporio osvajanje određene domaće proizvodnje.

Predlog za pokretanje antidampinškog postupka podnose zainteresovana preduzeća, druga pravna lica ili preduzetnici Privrednoj komori Jugoslavije.

Privredna komora Jugoslavije dostavlja predlog iz stava 3. ovog člana nadležnom saveznom organu posle ispitivanja dokaza o postojanju dampinga i time prouzrokovane štete, kojim se opravdava pokretanje postupka, u roku od 30 dana od dana prijema, sa obrazloženim mišljenjem.

Nadležni savezni organ razmatra predlog iz stava 3. ovog člana, sprovodi postupak i donosi mere shodno odredbama Zakona o potvrđivanju Zakona o primeni člana VI GATT-a 1994.

Odluka o pokretanju, odnosno obustavljanju postupka, kao i preduzimanju mera objavljuje se u "Službenom listu SRJ".

Protiv odluke iz stava 5. ovog člana ne može se izjaviti žalba ali se može pokrenuti upravni

spor.

Ako subvencija ili premija koja se direktno ili indirektno odobrava u zemlji porekla ili izvoza određenog proizvoda, izaziva ili pretila da izazove ozbiljnu štetu domaćoj proizvodnji ili da znatno uspori osnivanje i razvoj nove domaće proizvodnje, nadležni savezni organ može po posebno sprovedenom postupku propisati kompenzatornu carinu do iznosa subvencije ili premije.

X. UNAPREĐENJE IZVOZA ROBE I USLUGA

Član 61.

Izvoz robe i usluga i ostvarivanje deviznog priliva, pružanje usluga domaćim i stranim licima u međunarodnom saobraćaju (međunarodni transport robe i putnika i poštansko-telefonsko-telegrafске i druge telekomunikacione usluge) podstiču se: politikom realnog kursa dinara, razvojnom politikom, kreditno-monetarnom politikom, sistemom i mehanizmom povraćaja poreskih, carinskih i drugih dažbina, povraćajem dela vozarine na inostranoj relaciji i drugim merama ekonomske politike.

Merama iz stava 1. ovog člana dodatno će se podsticati izvoz poljoprivrednih proizvoda i proizvoda prehrambene industrije, u skladu sa izvršenjem programa izvoza koje donose proizvođači i izvoznici za pojedine grupe tih proizvoda. Programe odobrava Savezna vlada na predlog saveznog organa nadležnog za poslove poljoprivrede.

Izuzetno od odredaba st. 1. i 2. ovog člana, dodatno će se podsticati izvoz onih proizvoda koji je u dužem periodu ograničen stranim uvoznim barijerama za te proizvode i izvoz naučnoistraživačkih usluga, zavisno od ostvarivanja platnog bilansa i u skladu sa ciljevima razvoja.

Savezna vlada propisuje povraćaj carinskih, poreskih i drugih dažbina i druge mere iz st. 1. do 3. ovog člana, kao i visinu i način isplate dodatnog podsticaja izvoza po programima iz stava 2. ovog člana.

Prava iz stava 1. ovog člana odnose se i na naplate potraživanja preko kontokorentnih ili deviznih računa u inostranstvu.

Član 62.

Sredstva za povraćaj poreskih, carinskih i drugih uvoznih dažbina i za opštu privrednu propagandu i opštu turističko-informativnu delatnost prema inostranstvu, za primenu drugih mera iz člana 61. ovog zakona, utvrđuju se u saveznom budžetu u okviru sredstava nadležnog saveznog organa. Iznos potrebnih sredstava utvrđuje se aktom o deviznoj politici za svaku kalendarsku godinu.

Nadležni savezni organ prenosice tokom godine sredstva namenjena za opštu privrednu propagandu prema inostranstvu Privrednoj komori Jugoslavije, u skladu sa dinamikom ostvarivanja programa koji se utvrđuje u Privrednoj komori Jugoslavije.

Sredstva za opštu turističko-informativnu delatnost prema inostranstvu koriste se prema programu koji utvrđuje Savezna vlada.

Član 63.

Osnovica za obračun povraćaja poreskih, carinskih i drugih dažbina određuje se primenom srednjih kurseva stranih valuta utvrđenih u Međubankarskoj berzi deviznog tržišta na dan obračuna.

Povraćaj poreskih, carinskih i drugih dažbina za robu koja se izvozi na kredit vrši se po izvršenom izvozu.

XI. OBAVLJANJE PRIVREDNIH DELATNOSTI U INOSTRANSTVU

Član 64.

Pod obavljanjem privrednih delatnosti u inostranstvu, u smislu ovog zakona, podrazumeva se obavljanje proizvodnih, trgovinskih, uslužnih, naučnoistraživačkih i istraživačko-razvojnih delatnosti, bankarskih i drugih finansijskih poslova i poslova osiguranja i reosiguranja, u skladu sa propisima zemlje u kojoj se te delatnosti, odnosno poslovi obavljaju.

Preduzeća, druga pravna lica, osiguravajuće i reosiguravajuće organizacije koji obavljaju privredne delatnosti u inostranstvu upisuju se u registar koji vodi nadležni savezni organ.

O zahtevu za upis u registar nadležni savezni organ dužan je da donese rešenje u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Saveznoj vladi u roku od 15 dana od dana prijema tog rešenja. Rešenje Savezne vlade je konačno i protiv njega se ne može voditi upravni spor.

Član 65.

Preduzeće, drugo pravno lice, banka i druga organizacija iz člana 64. stav 2. ovog zakona (u daljem tekstu: osnivač) može u inostranstvu osnovati preduzeće i drugi oblik organizovanja za obavljanje privrednih delatnosti u inostranstvu koji za svoje obaveze odgovaraju do visine uložених sredstava.

Član 66.

Osnivač može odlučiti da preduzeće koje je osnovao u inostranstvu osnuje drugo preduzeće u inostranstvu; da pristupi kao osnivač preduzeću koje je osnovalo drugo preduzeće; da otkupi osnivački ulog stranog lica, odnosno domaćeg lica u preduzeću u inostranstvu i da poveća svoj osnivački ulog u preduzeću u inostranstvu, o čemu je dužan da, u roku od 30 dana od dana izvršene promene, obavesti Savezno ministarstvo radi upisa u registar.

Osnivač može odlučiti da preduzeće koje je osnovao u inostranstvu otvori predstavništvo ili osnuje poslovnu jedinicu u toj ili drugoj zemlji, koji čine sastavni deo preduzeća, odnosno drugog pravnog lica koje ih je otvorilo, odnosno osnovalo, o čemu je dužan da, u roku od 30 dana od dana otvaranja, odnosno osnivanja, obavesti nadležni savezni organ radi upisa u registar.

Preduzeće koje je osnovano u inostranstvu po odredbama ovog zakona može osnivati

preduzeća, otvarati predstavništva i ulagati sredstva u Jugoslaviji.

Član 67.

Za osnivanje preduzeća u inostranstvu, povećanje osnivačkog uloga i druge slučajeve iz člana 66. stav 1. ovog zakona, osnivač može koristiti:

- 1) dobit ostvarenu poslovanjem preduzeća u inostranstvu;
- 2) stvari i prava izražene u novcu.

Izuzetno od odredaba stava 1. ovog člana, osnivač koji prvi put osniva preduzeće u inostranstvu može koristiti i devize kupljene na deviznom tržištu u skladu sa saveznim zakonom koji uređuje devizno poslovanje.

Član 68.

Za osnivanje preduzeća u inostranstvu osnivač je dužan da nadležnom saveznom organu dostavi zahtev koji sadrži: naziv osnivača, firmu, sedište i predmet poslovanja preduzeća u inostranstvu, iznos i izvor sredstava osnivačkog uloga preduzeća po osnivačima, podatke o licu koje je odgovorno za poslovanje preduzeća u inostranstvu i njegova ovlašćenja.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana osnivač je dužan da priloži: pismenu izjavu da će obezbediti pravnu zaštitu uložениh sredstava u skladu sa propisima zemlje u kojoj se osniva preduzeće; pismenu izjavu da će za obaveze preduzeća u inostranstvu osnivač odgovarati do visine uložениh sredstava, kao i pismenu izjavu da će obezbediti uobičajenu kontrolu finansijskog poslovanja preduzeća u inostranstvu.

Član 69.

Osnivač je dužan da u roku od godinu dana od dana dostavljanja rešenja o upisu u registar iz člana 64. ovog zakona dostavi nadležnom saveznom organu izvod iz registra da je preduzeće u inostranstvu registrovano u skladu sa rešenjem, kao i statut, ugovor ili drugi akt na osnovu koga preduzeće posluje.

Ako osnivač ne ispuni preuzete obaveze iz člana 68. stav 2. ovog zakona i ne dostavi dokaze iz stava 1. ovog člana nadležni savezni organ donosi rešenje o brisanju preduzeća iz registra.

U slučaju iz stava 2. ovog člana osnivač je dužan, u roku od 30 dana od dana prijema rešenja o brisanju preduzeća iz registra, da vrati sredstva u Jugoslaviju koja je izneo iz Jugoslavije radi osnivanja preduzeća u inostranstvu.

Osnivač je dužan da o svim statusnim promenama preduzeća u inostranstvu obavesti nadležni savezni organ, radi upisa u registar, u roku od 30 dana od dana izvršene izmene.

Član 70.

Osnivač može osnovati preduzeće u inostranstvu za holding poslovanje ako ispunjava uslove iz člana 68. ovog zakona i ako u tom preduzeću raspolaže sa više od 50% udela u osnivačkom

ulogu.

Pod holding poslovanjem, u smislu ovog zakona, podrazumeva se osnivanje i finansiranje drugih preduzeća i upravljanje drugim preduzećima u inostranstvu.

Član 71.

Osnivač holding preduzeća može odlučiti da to preduzeće osnuje u istoj ili drugoj zemlji drugo preduzeće, ako osnivač ispunjava uslove iz člana 68. ovog zakona i ako holding preduzeće raspolaže sa više od 50% uloga u preduzeću koje osniva.

Član 72.

Rezultate poslovanja preduzeća u inostranstvu osnivač utvrđuje po godišnjem obračunu za kalendarsku godinu, kao poslovnu godinu, ako propisima zemlje u kojoj je preduzeće osnovano nije drukčije određeno, o čemu osnivač dostavlja odgovarajući dokaz.

Osnivač je dužan da godišnji obračun preduzeća u inostranstvu dostavi službi nadležnoj za platni promet i finansijski nadzor i nadležnom saveznom organu, najdocnije u roku od 30 dana od dana kada je godišnji obračun prihvaćen u zemlji u kojoj je preduzeće osnovano.

Ako preduzeće u inostranstvu nije obavezno da dostavlja godišnji obračun na kontrolu u zemlji u kojoj je osnovano, osnivač je dužan da taj godišnji obračun dostavi službi nadležnoj za platni promet i finansijski nadzor i nadležnom saveznom organu najdocnije u roku od 30 dana od dana sastavljanja godišnjeg obračuna.

Član 73.

Dobit koju osnivač ostvari u preduzeću osnovanom u inostranstvu utvrđuje se godišnjim obračunom po propisima zemlje u kojoj je preduzeće osnovano, a po izmirenju obaveza predviđenih tim propisima.

Dobit iz stava 1. ovog člana osnivač može koristiti u inostranstvu za:

- 1) povećanje osnivačkog uloga u preduzeću u inostranstvu u kome je dobit ostvarena ili u drugom preduzeću koje je osnovano u inostranstvu, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) naknadu umanjenog osnivačkog uloga nastalog usled gubitka u poslovanju iskazanog u godišnjem obračunu drugog preduzeća u inostranstvu;
- 3) osnivanje novih preduzeća i za otkupljivanje osnivačkog uloga drugih preduzeća u inostranstvu, u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 4) davanje kredita preduzeću u inostranstvu u kome je dobit ostvarena ili drugom preduzeću u inostranstvu za potrebe njegovog poslovanja;
- 5) ulaganje u preduzeće na osnovu ugovora o ulaganju.

Dobit koja se po propisima strane zemlje ne može transferisati, odnosno koja se ostvaruje u

netransferabilnoj valuti, može se uneti u robi, u skladu sa propisima kojima se uređuje uvoz te robe ili koristi za namene iz stava 2. ovog člana.

Osnivač je dužan da o korišćenju dobiti i unošenju dobiti obavesti Narodnu banku Jugoslavije u roku od 60 dana od dana dostavljanja godišnjeg obračuna, odnosno 15 dana po unošenju dobiti.

Osnivač je dužan da dobit koju ne iskoristi za namene iz stava 2. ovog člana unese u zemlju u roku koji ne može biti duži od 90 dana od dana obaveze dostavljanja obračuna službi nadležnoj za platni promet i finansijski nadzor, odnosno u roku koji ne može biti duži od 90 dana od dana kada je ovlašćena organizacija u inostranstvu izvršila kontrolu godišnjeg obračuna, ako je propisima te zemlje utvrđeno da se dobit može transferisati posle izvršene kontrole godišnjeg obračuna.

Član 74.

Ako preduzeće u inostranstvu iskaže gubitak po godišnjem obračunu, po propisima zemlje u kojoj je osnovano, taj gubitak pokriva saglasno propisima te zemlje.

Član 75.

Preduzeće u inostranstvu može prestati sa radom po odluci osnivača, u slučajevima predviđenim ovim zakonom i po propisima zemlje u kojoj je osnovano.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana, osnivač je dužan da obavesti nadležni savezni organ radi brisanja preduzeća iz registra.

Nadležni savezni organ će doneti rešenje o brisanju preduzeća iz registra i ako:

- 1) se propisima strane zemlje trajno ukine mogućnost za transfer dobiti;
- 2) preduzeće ne vrši transfer dobiti u zemlji u periodu dužem od dve godine bez pribavljenog odobrenja Narodne banke Jugoslavije.

U slučajevima iz st. 1. i 3. ovog člana osnivač je dužan da pokrene postupak likvidacije preduzeća u inostranstvu u roku od 30 dana od dana dobijanja rešenja i da o tome podnese dokaz nadležnom saveznom organu u narednom roku od 30 dana.

Član 76.

Po okončanju postupka likvidacije preduzeća u inostranstvu, a najdocnije u roku od 90 dana od dana prihvatanja likvidacionog bilansa, osnivač je dužan da unese, odnosno uveze preostala sredstva i prava likvidiranog preduzeća u inostranstvu.

Sredstva iz stava 1. ovog člana mogu se slobodno uvoziti ako su kupljena u inostranstvu, odnosno ako ih je preduzeće koje je likvidirano koristilo.

Sredstva stranog porekla mogu se uvoziti i u slučaju smanjenog obima poslovanja preduzeća u inostranstvu na osnovu odobrenja nadležnog saveznog organa.

Član 77.

Osnivač može odlučiti da poslovanje preduzeća u inostranstvu miruje ako preduzeće privremeno ne može da obavlja svoju delatnost, o čemu je dužan da u roku od 30 dana od dana početka mirovanja poslovanja preduzeća obavesti nadležni savezni organ radi upisa u registar.

Član 78.

Osnivač može otvoriti predstavništvo i osnovati poslovnu jedinicu (prodavnicu, servis, konsignaciju, gradilište i sl.), kao i drugi oblik obavljanja privredne delatnosti u inostranstvu.

U slučaju iz stava 1. ovog člana osnivač je dužan da dostavi nadležnom saveznom organu obaveštenje koje sadrži: naziv osnivača, firmu, sedište i predmet delatnosti predstavništva, odnosno poslovne jedinice, podatke o licu koje će obavljati poslove i zadatke u predstavništvu, kao i podatke o licu odgovornom za rad poslovne jedinice i njegova ovlašćenja.

Predstavništvo, poslovna jedinica i drugi oblik obavljanja privrednih delatnosti u inostranstvu sastavni su deo preduzeća koje ih je osnovalo, nemaju status pravnog lica, obavljaju poslove po nalogu osnivača i podnose osnivaču izveštaj o radu.

Privredna komora Jugoslavije može otvarati svoja predstavništva u inostranstvu.

U inostranstvu se mogu otvarati predstavništva radi obavljanja informativno-propagandne i turističke delatnosti.

Član 79.

Nadležni savezni organ će doneti rešenje o brisanju predstavništva, odnosno poslovne jedinice iz registra ako:

- 1) predstavništvo, odnosno poslovna jedinica mora prestati sa radom po propisima zemlje u kojoj je otvoreno, odnosno osnovano;
- 2) po odluci osnivača.

Član 80.

Preduzeće i drugo pravno lice može stranom licu poveriti poslove zastupanja, prodaje robe sa konsignacionog skladišta i obavljanje servisne službe u inostranstvu o čemu zaključuje ugovor u pismenom obliku.

Preduzeće i drugo pravno lice može ulagati u strano preduzeće novac, stvari i prava na osnovu ugovora koji se zaključuje u pismenom obliku.

Preduzeće i drugo pravno lice je dužno da, u roku do 30 dana od dana zaključenja ugovora iz st. 1. i 2. ovog člana, odnosno njegovih izmena i dopuna, obavesti nadležni savezni organ radi upisa u registar.

Član 81.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na upis preduzeća u inostranstvu u registar, na prestanak rada preduzeća osnovanog u inostranstvu i povlačenje sredstava domaćih preduzeća i drugih pravnih lica iz preduzeća u inostranstvu, shodno se primenjuju i na prestanak ugovora o ulaganju i povlačenju sredstava po tom osnovu.

Član 82.

Odredbe čl. 66. do 81. ovog zakona koje se odnose na obavljanje privrednih delatnosti osnivanjem preduzeća, predstavništva i poslovnih jedinica u inostranstvu, shodno se primenjuju i na obavljanje bankarskih, drugih finansijskih, osiguravajućih i reosiguravajućih poslova u inostranstvu, ako saveznim zakonom nije drukčije određeno.

Član 82a.

Nadležni savezni organ na zahtev pravnih i fizičkih lica daje izvode iz registara koje vodi.

XII. ČUVANJE UGLEDA U SPOLJNOTRGOVINSKOM POSLOVANJU

Član 83.

Preduzeće i drugo pravno lice i zaposleni u tom preduzeću, odnosno u drugom pravnom licu dužni su da u spoljnotrgovinskom poslovanju čuvaju ugled preduzeća, drugog pravnog lica i zemlje u inostranstvu.

Povredom ugleda smatra se postupanje protivno dobrim poslovnim običajima, poslovnom moralu i suprotno donetim uzansama, kao i nanošenje štete drugim preduzećima i drugim pravnim licima nelojalnom utakmicom.

Član 84.

Nelojalna utakmica, u smislu ovog zakona, postoji naročito ako:

- 1) preduzeće i drugo pravno lice ugovara izvoz robe i usluga po nižoj ceni od cene koju je drugo preduzeće i drugo pravno lice već ugovorilo za izvoz takve robe i usluga i time nanese štetu tom preduzeću, odnosno drugom pravnom licu;
- 2) preduzeće i drugo pravno lice preduzima radnje usmerene na raskidanje ugovora o spoljnotrgovinskom poslu zaključenom između drugog preduzeća, odnosno drugog pravnog lica i stranog lica ili radi sprečavanja, odnosno otežavanja zaključivanja takvog posla;
- 3) preduzeće i drugo pravno lice u obavljanju spoljnotrgovinskog prometa neovlašćeno upotrebi ime, firmu, žig, oznaku ili drugo spoljno obeležje drugog preduzeća, odnosno drugog pravnog lica i time stvori ili može stvoriti zabunu na štetu tog preduzeća, odnosno drugog pravnog lica;
- 4) preduzeće i drugo pravno lice u spoljnotrgovinskom poslovanju daje podatke o drugom preduzeću, odnosno drugom pravnom licu koji mogu biti štetni po ugled ili poslovanje tog preduzeća, odnosno drugog pravnog lica;

- 5) preduzeće i drugo pravno lice daje netačne podatke o poslu spoljnotrgovinskog prometa drugom preduzeću, odnosno drugom pravnom licu za čiji račun vrši taj posao;
- 6) preduzeće, drugo pravno lice, banka i organizacija za osiguranje na račun drugog preduzeća, drugog pravnog lica, banke i organizacije za osiguranje obezbedi povoljniji položaj u obavljanju privrednih delatnosti u inostranstvu i time nanese štetu tom preduzeću, drugom pravnom licu, banci i organizaciji za osiguranje.

XIII. KONTROLA SPOLJNOTRGOVINSKOG POSLOVANJA

Član 85.

Kontrolu spoljnotrgovinskog poslovanja vrši služba nadležna za platni promet i finansijski nadzor, Narodna banka Jugoslavije i carinski organi u okviru ovlašćenja utvrđenih saveznim zakonom, o čemu dostavljaju izveštaj nadležnom saveznom organu.

Inspekcijски nadzor spoljnotrgovinskog poslovanja vrše Savezni tržišni inspektorat i Savezni devizni inspektorat.

Član 86.

Carinski organi, prilikom carinjenja robe, vrše kontrolu da li stvarno stanje robe koja se izvozi ili uvozi odgovara propisanom obliku izvoza i uvoza i da li postoji atest za robu koja podleže obaveznom atestiranju. U vršenju te kontrole primenjuju se propisi kojima se uređuje vršenje kontrole pri carinjenju robe.

XIV. PRAVA FIZIČKIH LICA

Član 87.

Domaće fizičko lice iz člana 4. ovog zakona može, u skladu sa propisanim oblicima izvoza i uvoza u okviru registrovane delatnosti, obavljati spoljnotrgovinsko poslovanje za svoje potrebe (izvoz sopstvenih proizvoda i usluga, uvoz za sopstvenu proizvodnju i usluge, kooperacija, investicioni radovi i dr.).

Domaće fizičko lice koje obavlja drugu delatnost ili uslugu kao svoju profesionalnu delatnost ili uslugu (advokati, lekari, stomatolozi, slikari, estradni umetnici i dr.), može za obavljanje svoje delatnosti, odnosno usluge uvoziti, u skladu sa propisanim oblicima uvoza, sredstva za rad, životinje, reprodukcioni materijal i rezervne delove, ambalažu, potrošni i reklamni materijal.

Član 88.

Domaća i strana fizička lica mogu slobodno unositi i primati iz inostranstva, odnosno iznositi i slati u inostranstvo predmete ličnog prtljaga, predmete za potrebe njihovog domaćinstva, predmete za lične potrebe i potrebe članova porodice (lekovi i medicinska pomagala, predmeti za potrebe obrazovanja i razonodu), rezervne delove, kao i životinje, u količinama koje nisu namenjene preprodaji, kao i putničko motorno vozilo. Predmeti nasleđeni u inostranstvu mogu se slobodno unositi, a iznositi pod uslovima uzajamnosti. Predmeti predviđeni međudržavnim ugovorima mogu se slobodno unositi i iznositi u skladu sa tim ugovorima.

Savezna vlada propisuje posebne uslove pod kojima lica iz stava 1. ovog člana mogu unositi, odnosno primati iz inostranstva putnička motorna vozila.

U slučaju poremećaja u spoljnotrgovinskoj razmeni i platnom bilansu Savezna vlada može zabraniti unošenje, odnosno primanje iz inostranstva putničkih motornih vozila licima iz stava 1. ovog člana .

Oružje i municija, eksploziv i reprodukcioni materijal za proizvodnju eksploziva, kao i sportsko i lovačko oružje i municija, ne smatraju se predmetima u smislu stava 1. ovog člana.

Domaća i strana fizička lica iznošenje i slanje robe, odnosno predmeta koji imaju istorijsku, umetničku i kulturnu vrednost, kao i zaštićenih pokretnih prirodnih dobara, vrše na osnovu dozvole nadležnog saveznog organa koji tu dozvolu izdaje po pribavljenom mišljenju saveznih organa nadležnih za poslove životne sredine, nauke, tehnologije i razvoja i prosvete i kulture, odnosno savezne organizacije.

Član 89.

Domaća fizička lica koja su na privremenom radu u inostranstvu provela najmanje dve godine neprekidno, odnosno boravila najmanje četiri godine po bilo kom osnovu, kao i strana fizička lica koja su dobila jugoslovensko državljanstvo i strani državljani koji su dobili azil, odnosno odobrenje za stalno nastanjenje u Jugoslaviji mogu, u roku od godinu dana od dana povratka iz inostranstva, dana dobijanja jugoslovenskog državljanstva, odnosno azila ili odobrenja za stalno nastanjenje u Jugoslaviji, slobodno uvoziti robu iz člana 88. ovog zakona, predmete za potrebe njihovog domaćinstva uključujući i opremu, plovila i motorna vozila koja nisu starija od šest godina, a koja služe korisnicima uvoza kao putničko vozilo, odnosno za obavljanje njihove delatnosti. Ova oprema i vozila ne mogu se otuđiti u roku od dve godine od dana uvoza.

Član 90.

Pod spoljnotrgovinskim prometom, u smislu ovog zakona, ne smatra se pružanje usluga domaćih fizičkih lica stranim licima u Jugoslaviji.

Član 91.

Domaća i strana fizička lica koja dolaze na privremeni boravak u Jugoslaviju, odnosno odlaze na privremeni boravak u inostranstvo, mogu privremeno uneti ili primiti iz inostranstva, odnosno privremeno izneti ili poslati u inostranstvo predmete koji su im potrebni za vreme privremenog boravka u Jugoslaviji, odnosno inostranstvu.

Privremeno uneseni, odnosno izneseni predmeti iz stava 1. ovog člana mogu se upotrebiti samo za namene zbog kojih su privremeno uneseni, odnosno izneseni.

Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da, po isteku određenog roka, privremeno unesene, odnosno iznesene predmete vrate u zemlju, odnosno inostranstvo.

Pod uslovima propisanim saveznim zakonom i propisima donesenim na osnovu tog zakona, carinarnica odobrava privremeno unošenje, odnosno iznošenje predmeta iz st. 1. do 3. ovog člana.

Savezna vlada određuje vrstu i namene privremenog izvoza i uvoza i rokove privremenog izvoza i uvoza po namenama od strane fizičkih lica, a može odrediti koja se roba ne može privremeno izvoziti i uvoziti.

Član 92.

Strana fizička lica sa privremenim boravkom u Jugoslaviji dužim od dve godine, koja su privremeno uvezla putničko motorno vozilo i koje su koristila u Jugoslaviji najmanje godinu dana, mogu pre povratka u inostranstvo otuđiti to vozilo, uz plaćanje carine i drugih uvoznih dažbina.

Član 92a.

Briše se.(čl. 3. Zakona - 73/2000-29)

Član 92b.

Briše se.(čl. 3. Zakona - 73/2000-29)

Član 92v.

Briše se.(čl. 3. Zakona - 73/2000-29)

Član 92g.

Briše se.(čl. 3. Zakona - 73/2000-29)

XV. KAZNENE ODREDBE

1. Privredni prestupi

Član 93.

Novčanom kaznom od 60.000 do 600.000 novih dinara kazniće se za privredni prestup preduzeće ili drugo pravno lice:

- 1) ako bez upisa u odgovarajući registar obavlja spoljnotrgovinsko poslovanje, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano (član 5);
- 2) ako obavlja poslove spoljnotrgovinskog prometa za čije izvršenje nije dobilo odobrenje od nadležnog saveznog organa (član 9);
- 3) ako zaključi ugovor o uvozu ili privremenom uvozu robe koja ne ispunjava uslove za stavljanje u promet, odnosno za upotrebu te robe na domaćem tržištu, odnosno ako zaključi ugovor o uvozu usluga koji nije u skladu sa domaćim propisima u međunarodnim konvencijama, ili robe čiji je plasman zabranjen u zemlji porekla, odnosno ako uvozi opremu i trajna dobra za ličnu potrošnju, a u zemlji nije obezbedilo rezervne delove, potrošni materijal i pribor za njihovo održavanje u propisanom roku (član 10);

- 4) ako se ne pridržava propisanog oblika izvoza ili uvoza za robu koju izvozi ili uvozi kojim je roba razvrstana na pojedine oblike izvoza i uvoza ili ako uveze opasne otpadne materije (član 12);
- 5) ako bez odobrenja nadležnog saveznog organa sa stranim licem zaključi ugovor o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji, odnosno ako najkasnije do 31. marta naredne godine ne izvrši prebijanje dugovanja i potraživanja međusobnih isporuka po tom ugovoru za prethodnu godinu (član 17. st. 1. i 2);
- 6) ako bez odobrenja, odnosno suprotno odobrenju, nadležnog saveznog organa vrši kompenzacione poslove ili kupuje robu u inostranstvu radi prodaje u inostranstvu, odnosno kupljenu i uvezenu ili privremeno uvezenu robu ponovo izveze (član 18. i 19);
- 7) ako izvođenje investicionih radova, odnosno izvođenje pojedinih radova na investicionom objektu u zemlji ustupi stranom izvođaču bez prethodno održanog javnog nadmetanja, odnosno prikupljanja ponuda određenog najmanjeg broja ponuđača, ili ako te radove ustupi bez prethodno utvrđenih uslova propisanih ovim zakonom (čl. 25. i 26);
- 8) ako koristi usluge stranog lica čije je korišćenje ograničeno propisom (čl. 40. stav 1);
- 9) ako bez odobrenja nadležnog saveznog organa uslugu oplemenjivanja plati, odnosno naplati u robi (član 46. stav 3);
- 10) ako uvozi robu bez prethodno održanog javnog nadmetanja ili bez prethodnog prikupljanja ponuda određenog najmanjeg broja ponuđača, a javno nadmetanje, odnosno prikupljanje ponuda je propisano, ili ako na javnom nadmetanju, odnosno prikupljanju ponuda ne omogući učešće domaćim proizvođačima robe koja se namerava nabaviti u inostranstvu ili se prilikom izbora ponuđača ne pridržava uslova predviđenih ovim zakonom (član 48);
- 11) ako se prilikom izvoza i uvoza robe i usluga ne pridržava privremenih mera donetih radi otklanjanja nastalih poremećaja u spoljnotrgovinskoj razmeni i platnom bilansu i šteta na domaćem tržištu (čl. 58, 59. i 60);
- 12) ako u inostranstvu osnuje preduzeće i drugi oblik organizovanja za obavljanje privrednih delatnosti koji za svoje obaveze odgovara preko visine uložениh sredstava ili ako za osnivanje preduzeća u inostranstvu i povećanja osnivačkog uloga i druge slučajeve iz člana 66. stav 1. ovog zakona koristi sredstva koja nisu predviđena ovim zakonom (čl. 65. i 67);
- 13) ako u propisanom roku od prijema rešenja o brisanju preduzeća iz registra ne vrati u Jugoslaviju sredstva koja je izneo iz Jugoslavije radi osiguranja preduzeća u inostranstvu (član 69. stav 3);
- 14) ako službi nadležnoj za platni promet i finansijski nadzor i nadležnom saveznom organu ne dostavi godišnji obračun preduzeća u inostranstvu u roku od 30 dana od dana prihvatanja tog obračuna po propisima zemlje u kojoj je preduzeće osnovano, odnosno od dana sastavljanja godišnjeg obračuna ili ako u propisanom roku ne obavesti Narodnu banku Jugoslavije o korišćenju i unošenju dobiti ili ako u propisanom roku ne unese dobit u zemlju (član 72. st. 2. i 3. i član 73. st. 4. i 5);

15) ako nakon prestanka preduzeća u inostranstvu o tome ne obavesti nadležni savezni organ ili ako u propisanom roku ne pokrene postupak likvidacije preduzeća u inostranstvu i o tome ne podnese dokaz nadležnom saveznom organu ili ako u roku od 90 dana od dana prihvatanja likvidacionog bilansa preostala sredstva i prava likvidiranog preduzeća ne unese, odnosno ne uveze u zemlju, ili sredstva preduzeća u inostranstvu koja su kupljena u inostranstvu ne uveze u zemlju, ili ako ih uveze bez odobrenja nadležnog saveznog organa (čl. 75. i 76);

16) ako u vršenju spoljnotrgovinskog poslovanja izvrši delo nelojalne utakmice predviđene ovim zakonom (član 84).

17) Obrisana.

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u preduzeću, odnosno drugom pravnom licu, novčanom kaznom od 4.000 do 40.000 novih dinara.

Za radnju iz stava 1. tačka 17. ovog člana, preduzeću ili drugom pravnom licu će se uz kaznu izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja spoljnotrgovinskog poslovanja u trajanju od šest meseci do deset godina.

Za radnju iz stava 1. tačka 17. ovog člana, odgovornom licu će se izreći uz kaznu i zaštitna mera zabrane vršenja spoljnotrgovinskog poslovanja u trajanju od šest meseci do deset godina.

Za radnju iz stava 1. tač. 2, 5, 6, 7, 10. i 16. ovog člana, kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u državnom organu novčanom kaznom od 4.000 do 40.000 novih dinara.

Član 93a.

Briše se.(čl. 3. Zakona - 73/2000-29)

Član 94.

Novčanom kaznom od 60.000 do 600.000 novih dinara kazniće se za privredni prestup strano pravno lice ako vrši usluge u zemlji protivno uslovima propisanim ovim zakonom ili propisima donesenim na osnovu njega ili otvori u zemlji predstavništvo protivno uslovima propisanim ovim zakonom ili propisima donesenim na osnovu njega ili strani izlagač ako svoje eksponate prodaje za dinare preko vrednosti koja je potrebna za plaćanje troškova izlaganja na sajmu, carina i drugih uvoznih dažbina (čl. 40, 41. i 42).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup novčanom kaznom od 4.000 do 40.000 novih dinara i odgovorno lice subjekta iz stava 1. ovog člana.

Član 95.

Za privredne prestupe iz člana 94. ovog zakona pored novčane kazne može se izreći i zaštitna mera zabrane preduzeću i drugom pravnom licu da obavljaju spoljnotrgovinsko poslovanje u trajanju od šest meseci do deset godina.

Član 96.

Za privredne prestupe iz čl. 93. i 94. ovog zakona pored novčane kazne izreći će se i zaštitna mera oduzimanja predmeta koji su bili namenjeni za izvršenje privrednog prestupa ili koji su nastali izvršenjem privrednog prestupa.

2. Prekršaji

Član 97.

Novčanom kaznom od 12.000 do 120.000 novih dinara kazniće se za prekršaj preduzeće, odnosno drugo pravno lice:

- 1) ako ugovor o izvođenju investicionih radova u inostranstvu, odnosno u zemlji i njihove izmene i dopune ili ugovor o zastupanju stranih lica njegove izmene i dopune, ili ugovor o pribavljanju i ustupanju prava industrijske svojine i znanja i iskustva (knonj-honj) i njihove izmene i dopune, ne zaključi u pismenom obliku ili ih ne prijavi u propisanom roku nadležnom saveznom organu (član 27, član 37. stav 2. i član 54. st. 1. i 2);
- 2) ako prekorači propisani rok za vraćanje privremeno izvezene, odnosno uvezene robe ili ako privremeno uveze robu u zakup bez odobrenja privremenog uvoza od strane carinskih organa ili ako privremeno izvezenu ili uvezenu robu upotrebi za druge namene a ne za namene zbog kojih je privremeno izvezena, odnosno uvezena ili ako privremeno uvezenu robu otuđi ili ako prijavi vraćanje u inostranstvo privremeno uvezene robe ili omogući njeno prijavljivanje, a pregledom robe se utvrdi da robe nema ili je ona u manjoj količini od prijavljene (član 43. st. 2, 3. i 4, član 44. i član 45. stav 2);
- 3) ako protivno ovom zakonu izvozi ili uvozi robu bez pribavljenog određenog uverenja, odnosno određene overene isprave koja se u propisanim slučajevima mora pribaviti (član 49);
- 4) ako u propisanom roku ne obavesti nadležni savezni organ radi upisa u registar slučajeva iz člana 66. st. 1. i 2. ovog zakona ili da je doneo odluku o osnivanju preduzeća u inostranstvu (član 68), ili ne dostavi izvod iz registra da je preduzeće u inostranstvu registrovano u skladu sa rešenjem nadležnog saveznog organa, kao i statut ili drugi akt na osnovu koga preduzeće posluje, ili o svim statusnim promenama preduzeća u inostranstvu (član 69. st. 1. i 4) ili da je doneo odluku da poslovanje preduzeća u inostranstvu miruje (član 77), ili o otvaranju predstavništva, odnosno osnivanju poslovne jedinice u inostranstvu (član 78. st. 1. i 2), ili da je zaključio ugovor o poveravanju određenih poslova stranom licu ili o ulaganju u strano preduzeće (član 80);
- 5) ako na poslove i zadatke za koja su potrebna posebna ovlašćenja ili odgovornosti u spoljnotrgovinskom poslovanju primi lice osuđeno za privredni prestup propisanim ovim zakonom ili zakonom kojim se uređuje devizno poslovanje (član 102);
- 6) ako o svim statusnim promenama u organizovanju u propisanom roku ne obavesti nadležni savezni organ, odnosno Narodnu banku Jugoslavije (član 107);
- 7) ako robu kupi, proda, proturi, primi na poklon, prikrije, primi na čuvanje, upotrebi ili je primi na držanje po ma kom osnovu, a za koju zna ili je mogao znati da je njome izvršen prekršaj iz tač. 2. i 3. ovog člana.

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 600 do 6.000 novih dinara i odgovorno lice u preduzeću, odnosno drugom pravnom licu.

Član 98.

Novčanom kaznom do dvadesetostrukog iznosa pričinjene štete, neizvršene obaveze ili vrednosti robe, odnosno usluge koja je predmet prekršaja kazniće se za prekršaj iz člana 97. ovog zakona domaće fizičko lice iz člana 87. st. 1. i 2. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana može se uz novčanu kaznu izreći i zaštitna mera zabrane vršenja samostalne delatnosti u trajanju od tri meseca do jedne godine.

Član 99.

Novčanom kaznom od 400 do 4.000 novih dinara kazniće se za prekršaj domaće fizičko lice ili strano fizičko lice:

- 1) ako predmete iz inostranstva unese protivno odredbama ovog zakona (čl. 88. i 89);
- 2) ako privremeno izvezenu robu otuđi, odnosno privremeno uvezenu robu da drugome na upotrebu ili je upotrebi u druge svrhe a ne u svrhe zbog kojih je privremeno izvezena, odnosno uvezena, ili ako privremeno uvezenu ili unetu robu u zemlju, ne vrati u inostranstvo ili ako prijavi za vraćanje privremeno uvezenu robu ili omogući njeno prijavljivanje a pregledom robe se utvrdi da robe nema ili da je ista u manjoj količini od prijavljene (član 91);
- 3) ako robu kupi, proda, proturi, primi na poklon, prikrije, primi na čuvanje, upotrebi ili je primi na držanje po ma kom osnovu, a za koju zna ili je sticajem okolnosti mogao znati da je njom izvršen prekršaj iz tač. 1. i 2. ovog člana.

Član 99a.

Briše se.(čl. 3. Zakona - 73/2000-29)

Član 99b.

Briše se.(čl. 3. Zakona - 73/2000-29)

Član 99v.

Postupak po prekršajima iz ovog zakona ne može se pokrenuti kad protekne tri godine od dana kad je prekršaj učinjen.

Član 100.

Za prekršaje iz ovog zakona, pored novčane kazne, može se izreći zaštitna mera oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja.

Predmeti iz stava 1. ovog člana mogu se oduzeti i ako nisu svojina učinioca prekršaja.

Ako se roba koja je predmet prekršaja iz ovog zakona ne pronađe, kod učinioca prekršaja naplatiće se njena vrednost koja prema carinskim propisima predstavlja carinsku osnovicu.

Smatra se da roba nije pronađena ako se iz bilo kojih razloga ne može oduzeti od njenog držaoca.

Za vrednost nepronađene robe učinioci prekršaja odgovaraju solidarno.

Roba koja je predmet prekršaja iz ovog zakona za koju je propisana zaštitna mera oduzimanja robe, može se staviti pod carinski nadzor do okončanja prekršajnog postupka.

Član 101.

Prekršajni postupak po prekršajima iz člana 97. stav 1. tačka 1. i tač. 4. do 7. ovog zakona u prvom stepenu vodi i rešenje donosi Savezni devizni inspektorat, a za prekršaj iz člana 97. stav 1. tač. 2, 3. i 8. i člana 99. ovog zakona u prvom stepenu vodi carinarnica.

Po žalbi protiv rešenja Saveznog deviznog inspektorata i rešenja carinarnice rešava Savezno veće za prekršaje.

3. Pravne posledice osude

Član 102.

Spoljnotrgovinsko poslovanje u preduzeću i drugom pravnom licu ne može obavljati lice koje je izvršilo krivično delo protiv ustavnog uređenja ili bezbednosti Jugoslavije, protiv čovečnosti i međunarodnog prava, za koje je pravnosnažno osuđeno na kaznu zatvora najmanje šest meseci.

Za lice koje je sa umišljajem učinilo krivično delo protiv privrede ili protiv službene dužnosti, zabrana iz stava 1. ovog člana nastupa ako je za takvo krivično delo pravnosnažno osuđeno na kaznu zatvora najmanje jednu godinu.

Za lice koje je učinilo drugo krivično delo, osim krivičnih dela navedenih u st. 1. i 2. ovog člana, zabrana iz stava 1. ovog člana nastupa ako je pravnosnažno osuđeno za to delo na kaznu zatvora od najmanje tri godine.

Zabrana za lice iz st. 1. i 2. ovog člana traje deset godina, a za lice iz stava 3. ovog člana pet godina od dana izdržane, oproštene ili zastarele kazne.

Član 103.

Preduzeće i drugo pravno lice ne može na poslove i zadatke za koje su potrebna posebna ovlašćenja ili odgovornosti u spoljnotrgovinskom poslovanju primiti niti zadržati lice koje je osuđeno za privredni prestup na osnovu ovog zakona ili zakona kojim se uređuje devizno poslovanje i za koji mu je izrečena novčana kazna preko polovine od najvišeg zaprećenog iznosa novčane kazne za privredni prestup za koji je kažnjeno.

Zabrana iz stava 1. ovog člana traje godinu dana i teče od dana pravnosnažnosti presude.

Član 104.

Iznosi naplaćene novčane kazne, oduzete imovinske koristi, kao i oduzete robe i predmeta koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje privrednog prestupa ili prekršaja, ili koji su nastali izvršenjem privrednog prestupa ili prekršaja uplaćuju se u savezni budžet.

XVI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 105.

U slučaju prestanka prava za obavljanje spoljnotrgovinskog poslovanja preduzeće može započete poslove spoljnotrgovinskog poslovanja završiti ili ih ustupiti preduzeću i drugom pravnom licu koje je registrovano za spoljnotrgovinsko poslovanje.

Član 106.

Osnivači kojima je do dana stupanja na snagu ovog zakona izdato odobrenje, odnosno kojima je registrovano obavljanje određenog oblika privrednih delatnosti u inostranstvu, mogu nastaviti obavljanje tih delatnosti u skladu sa izdatim odobrenjem, odnosno registracijom, s tim što su dužni o svim statusnim promenama u organizovanju obavestiti nadležni savezni organ, a banke - Narodnu banku Jugoslavije u roku od 30 dana od dana nastalih promena.

Član 107.

Propisi i drugi opšti akti koji su doneseni na osnovu ovlašćenja iz Zakona o spoljnotrgovinskom poslovanju ("Službeni list SFRJ", br. 63/89 i 22/92) uskladiće se sa odredbama ovog zakona u roku od 30 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 108.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o spoljnotrgovinskom poslovanju ("Službeni list SFRJ", br. 63/89 i 22/92).

Član 109.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".